

Beheerplan Groen 2023-2026

Samenvatting

Het beheerplan groen gaat in op onderhoud (dagelijks en periodiek beheer), vervangingen van beplanting, grassen, bomen, straatmeubilair en specifieke verharding in de gemeente Voorschoten. Hieronder vallen de volgende beheergroepen:

- Beplanting (heesters, rozen, bodembedekkende heesters, solitaire heester, halfheesters, (blok)hagen, parkbos, hakhout, bosplantsoen en vaste planten);
- Grassen (recreatieve paden, gazon intensief, speelveld gras, gazon intensief met bloembollen, bloemrijk gras, natuurvriendelijke oevers, bijenlinten);
- Bomen (vrij uitgroeïende bomen en niet vrij uitgroeïende bomen, knobomen, leibomen en bolbomen);
- Straatmeubilair (hondenpalen, informatieborden, zitbanken en picknicksets);
- Specifieke verharding (halfverharding en grastegels).

Sinds de vorige beheerperiode is er een aantal belangrijke ontwikkelingen geweest die invloed hebben op de huidige beheerperiode:

- Het onderhoudsniveau van het groen is bijgesteld van B naar C, vanwege een bezuinigingsopgave;
- Sinds 2017 wordt er alleen nog chemievrij beheer gepleegd in de openbare ruimte;
- De beheergegevens zijn geactualiseerd, wat heeft geleid tot een betrouwbaarheid van 95% van de gegevens;
- Diverse werkzaamheden zijn in bestekken gezet en aanbesteed;
- Binnen de eigen buitendienst is meer ingezet en gestuurd op het bewaken van de kwaliteit van de buitenruimte;
- De gemeente is lid geworden van het bijenlandschap;
- Er is een NEN conditiemeting uitgevoerd om de actuele kwaliteit van het groen op te nemen;
- Veel intensief beheerd gazon is omgevormd naar bloemrijk gras.

Het groenareaal is met 90.000 m² toegenomen ten opzichte van het vorige beheerplan, door areaaluitbreidingen in de vorm van nieuwbouwlocaties en herinrichtingen.

Groenonderhoud wordt middels beeldkwaliteit van de CROW gepleegd. In de gemeente Voorschoten wordt beeldkwaliteitsniveau C gevraagd voor het groen. Ook bij de bomen in de gemeente wordt ingezet op onderhoud op kwaliteit door inspecties uit te voeren in de vorm van een boomveiligheidscontroles (BVC). Hieruit volgen maatregelen die gekoppeld zijn aan snoeibeelden vanuit de CROW.

Het onderhoud in de gemeente Voorschoten wordt deels door groenaannemers en deels door de eigen buitendienst uitgevoerd. Een groter wordend principe is (burger)participatie, waarbij bewoners en/of bedrijven een deel van het onderhoud van de gemeente overnemen.

Buiten de landelijke en Europese wet- en regelgeving is er ook gemeentelijk beleid wat van invloed is op de toekomstige ontwikkelingen en het beheer van gemeente Voorschoten. Het betreft de Structuurvisie Voorschoten 2025, de Groenstructuurvisie en het Coalitieakkoord 2022-2026. Hierin verweven zijn maatschappelijke ontwikkelingen die een grote relatie hebben met groen. Denk aan klimaat (tegengaan hittestress en wateroverlast, stimuleren van beweging, afvangen van CO2 en fijnstof) en duurzaamheid (klimaatadaptatie, beter leefklimaat en ontwikkelingen als zonnepanelen).

Voor elke beheergroep zijn er werkpakketten gemaakt die inzicht geven in de werkzaamheden, waaraan de jaarlijkse kosten zijn gekoppeld. Dit is om inzicht te krijgen of de huidige budgetten nog voldoende dekking geven, of dat er op bepaalde onderdelen extra budget nodig is. Er is ten opzichte van de begroting van 2023, en bij een onderhoudsniveau C, een jaarlijks afgerond tekort van € 473.000. Wanneer er gekozen zou worden om terug te gaan naar het oude onderhoudsniveau B, is er een jaarlijks afgerond tekort van € 879.000.

De totale vervangingskosten van het gehele groen- en bomenareaal van de gemeente Voorschoten komt op een afgerond bedrag van € 25.535.000. Teruggerekend naar jaarlijkse kosten is dat afgerond € 590.000. Ten opzichte van de begroting 2023 betekent dit dat er een jaarlijks tekort is van € 100.000.

In 2021 is een NEN conditiemeting uitgevoerd in opdracht van de gemeente. De conclusie die hieruit kon worden getrokken was grotendeels positief: de conditie van het gras is prima (96% van het grasareaal haalt de maximale score); bij de beplanting heeft 85% de maximale score gehaald, de overige 15% is op te delen in, nog te herstellen (11%) en nauwelijks/niet meer te herstellen (4%). Met deze scores wordt ruimschoots voldaan aan onderhoudsniveau C.

Er zijn een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die veel invloed hebben op het beheer van het groen. Door de opwarming van de aarde komen er steeds meer ziektes en plagen in het groen. Door meer biodiversiteit binnen het groen hebben deze ziektes en plagen minder impact, er ontstaat een meer natuurlijk evenwicht en de plagen hebben meer natuurlijke vijanden. Bij het beheren en onderhouden van het groen komen veel afvalstoffen vrij (snippers, snoeihout, maaisel). Deze afvalstoffen kunnen weer als een grondstof terug geleverd worden bij het juist verwerken van deze afvalstoffen. Op deze manier ontstaat er meer circulariteit met afvalstoffen en bouwstoffen. De gemeente Voorschoten zet stappen om deze circulariteit te bevorderen.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	6
1.1 Algemeen (Scope).....	6
1.2 Doel.....	7
1.3 Jaarplan	7
1.4 Leeswijzer.....	7
2. TERUGBLIK 2016 – 2022.....	8
2.1 Onderhoudsniveau van B naar C.....	8
2.2 Chemievrij onderhoud	8
2.3 Gegevensbeheer	8
2.4 Projecten openbare ruimte.....	8
2.5 Aanbestedingen.....	9
2.6 Eigen buitendienst.....	9
2.7 Lid van bijenlandschap.....	9
2.8 NEN inspectie	10
2.9 Omvorming intensief gazon	10

3. GROEN EN BOMEN IN AREAAL	10
3.1 Gegevensbeheer	10
3.2 Participatie	12
4. GROEN EN BOMEN IN KADERS EN BELEID.....	13
4.1 Wet en regelgeving	13
4.1.1 Wet Natuurbescherming.....	13
4.1.2 Zorgplicht bomen	13
4.1.3 Chemische bestrijdingsmiddelen	14
4.1.4 Unielijst invasieve soorten (2016).....	14
4.1.5 Besluit begroting en verantwoording	14
4.2 Gemeentelijk beleid.....	15
4.2.1 Structuurvisie Voorschoten 2025.....	15
4.2.2 Groenstructuurvisie	15
4.2.3 Coalitieakkoord 2022-2026	16
4.2.4 Beleidsplan groen.....	17
4.3. Maatschappelijk ontwikkelingen	17
4.3.1 Klimaat en duurzaamheid	17
5. GROEN EN BOMEN IN KWALITEIT.....	18
5.1 Beeldkwaliteit onderhoud	19
5.2 Beeldkwaliteit technisch	21
6. GROEN EN BOMEN IN UITVOERING	22

7. GROEN EN BOMEN IN BEELDKWALITEIT C	22
7.1 Onderhoud beeldkwaliteit C met maatregelen en kosten	22
7.1.1 Onderhoudskosten in relatie tot begroting 2023	41
7.2 Vervangingskosten.....	43
7.2.1 Vervangingskosten in relatie tot begroting 2023.....	46
7.2.2 NEN conditiemeting	46
8. GROEN EN BOMEN IN DE TOEKOMST (2023-2026)	47
8.1 Onderhoud	47
8.2 Vervanging	48
8.3 Onderhoud- vervangingskosten in projecten.....	49
8.4 Ecologie, duurzaamheid en klimaat.....	49

1. Inleiding

1.1 Algemeen (Scope)

De gemeente Voorschoten kenmerkt zich door een opbouw van ouder stedelijk gebied op de strandwal (het Lint) en latere uitbreidingen op een klei/veenweidelandschap. De ecologische verbindingzones liggen met name langs de spoorlijn, de Vliet en het Lint. Van oudsher zijn er nog buitenplaatsen in Voorschoten aanwezig, deze vormen nu bijzondere groene, cultuurhistorische ensembles in het dorp.

Er is een relatief groot stedelijk gebied en een wat kleiner buitengebied. Binnen het stedelijk gebied zorgen de parken en groene zones voor de groene buffers in en tussen de wijken. Deze variatie en opbouw van het landschap maakt dat Voorschoten een bijzonder gevarieerd openbaar gebied kent.

Dit beheerplan groen beschrijft het beheer van de beplanting, grassen, bomen, straatmeubilair en specifieke verharding. Hieronder vallen de volgende beheergroepen:

- Beplanting (heesters, rozen, bodembedekkende heesters, solitaire heester, halfheesters, (blok)hagen, parkbos, hakhout, bosplantsoen en vaste planten);
- Grassen (recreatieve paden, gazon intensief, speelveld gras, gazon intensief met bloembollen, bloemrijk gras, natuurvriendelijke oevers, bijenlinten);
- Bomen (vrij uitgroeiende bomen en niet vrij uitgroeiende bomen, knobomen, leibomen en bolbomen);
- Straatmeubilair (hondenpalen, informatieborden, zitbanken en picknicksets);
- Specifieke verharding (halfverharding en grastegels).

Het beheer en onderhoud van al het gemeentelijk groen is verdeeld tussen de eigen buitendienst en verschillende groenaannemers. De werkzaamheden van de aannemers zijn in de vorm van overeenkomsten of bestekken aanbesteed voor meerdere jaren.

Een ontwikkeling die de laatste jaren steeds groter is geworden, is (burger)participatie. Middels deze weg kunnen burgers of bedrijven die een hogere kwaliteit willen of meer diversiteit hun steentje bijdragen door zelf de handen uit de mouwen te steken. Dit leidt in sommige gevallen tot een hoger onderhoudsniveau ten opzichte van wat de gemeente vraagt in de bestekken van de aannemers. Bijkomend voordeel is dat de participant zich verantwoordelijk voelt voor hetgeen waar deze zich voor inzet en anderen inspireert.

Voor renovatie- en nieuwbouwprojecten geldt dat er voortaan altijd een paragraaf onderhoud en beheer van het groen wordt meegenomen met het ontwikkelen van deze plannen. Op deze manier wordt voorafgaand aan de uitvoering al nagedacht over hoe het groen na oplevering moet worden onderhouden, er uiteindelijk uit moet komen te zien en wat de bijbehorende kosten zijn.

1.2 Doel

Voor het opstellen van dit beheerplan zijn een aantal doelen uitgangspunt. Deze zijn de laatste jaren gevormd, of vormen nieuwe doelen vanuit bijvoorbeeld het coalitieprogramma.

- De groene openbare ruimte kent een kwaliteitsniveau C, volgens de CROW richtlijnen;
- Indien mogelijk wordt er natuurlijk onderhoud nagestreefd. Dit houdt bijvoorbeeld in dat de bermen hooguit 2x per jaar worden gemaaid;
- Er wordt op structurele en planmatige wijze vervangen en onderhouden;
- Bij aanplant van nieuwe planten en bomen wordt conform de Groenstructuurvisie rekening gehouden met biodiversiteit;
- Bij herinrichtingen worden de visies uit de Groenstructuurvisie toegepast;
- Er wordt blijvend ingezet op burgerparticipatie;
- Er worden geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt;
- Er wordt blijvend toegezien op de kwaliteit van het werk van interne en externe onderhoudsploegen. Dit wordt gemonitord en geëvalueerd;
- Bij het beheer en onderhoud wordt meer aandacht besteed aan het bespeelbaar maken van de groene ruimte;
- Het opzetten van een strategisch communicatiemodel is nodig om het beheer en de structurele communicatie te verbeteren.

1.3 Jaarplan

Het jaarplan vormt de laatste trede in de serie: beleidsplan – beheerplan – jaarplan. Het jaarplan is een plan waarmee wordt ingespeeld op ontwikkelingen op operationeel niveau. Het vormt een document wat binnen de afdeling IBOR (integraal beheer openbare ruimte) en de eigen buitendienst wordt gebruikt om onderlinge afspraken vast te leggen.

1.4 Leeswijzer

Het beheerplan is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:

In hoofdstuk 2 wordt er terug gekeken op de afgelopen beheerperiode van 2016 tot 2022.

In hoofdstuk 3 worden de arealen gepresenteerd en vergeleken met 2016.

In hoofdstuk 4 worden de beleidskader en beleidsdocumenten die van invloed zijn op het beheer beschreven.

In hoofdstuk 5 wordt de huidige kwaliteit uitgelegd met de desbetreffende voor en nadelen.

In hoofdstuk 6 wordt de wijze van uitvoering van de werkzaamheden uitgelegd.

In hoofdstuk 7 staat de financiële doorrekening op beeldkwaliteit C van het onderhoud en de vervangingen.

In hoofdstuk 8 worden voorstellen gedaan voor het onderhoud en vervangingen voor de beheerperiode 2023 tot 2026.

2. Terugblik 2016 – 2022

2.1 Onderhoudsniveau van B naar C

In de gemeente Voorschoten wordt al jaren gewerkt met een beeldkwaliteit volgens de CROW richtlijnen. De vorige beheerperiode (2016-2022) is begonnen met een kwaliteitsniveau B, maar gaandeweg is deze bijgesteld naar kwaliteitsniveau C, een meer sober onderhoudsniveau. Deze keuze is gemaakt vanuit een bezuinigingsopgave, er moest 33% bezuinigd worden op het groenbudget en dit was het scenario waarvoor uiteindelijk is gekozen.

2.2 Chemievrij onderhoud

Niet alleen de werkwijze in het groenbeheer is veranderd. Ook in de uitvoering zijn allerlei aanpassingen gedaan vanwege nieuwe wet- en regelgeving. Zo werd in 2017 overgegaan op het chemievrij beheer op verharding. Dit gebeurde in verband met het landelijk invoeren van het verbod op chemische onkruidbestrijding. Chemievrij beheer in groen was al eerder geïntroduceerd. De nieuwe ontwikkelingen hebben geleidelijk aan steeds meer vorm gekregen in de praktijk. Het werken vanuit beeldkwaliteit en het chemievrij beheer van onkruid is steeds verder geoptimaliseerd.

2.3 Gegevensbeheer

De afgelopen jaren is veel ingezet op het in orde krijgen van de beheergegevens binnen de gemeente Voorschoten. Door verschillende controlerondes die zijn uitgevoerd, ligt de betrouwbaarheid van de gegevens inmiddels op zo'n 95%, terwijl het landelijk gemiddelde tussen de 70-80% ligt.

Voor het bomenonderhoud is DigiTree geïntroduceerd. DigiTree is gekoppeld aan de BVC (boomveiligheidscontrole) die jaarlijks wordt uitgevoerd op 1/3 van het areaal. Tijdens de opname wordt buiten direct in het systeem vastgelegd hoe de desbetreffende boom eruit ziet, of er gebreken / ziektes zijn, wat de levensverwachting is, etc. Hiermee is een belangrijke basis gelegd voor het kunnen opstellen van de meerjarenprogramma's voor de gemeentelijke bomen.

2.4 Projecten openbare ruimte

De afgelopen beheerperiode is het volgende uitgevoerd:

- Structurele vervanging gekapte en slechte bomen. Gemiddeld 110 tot 130 bomen per jaar;
- Er zijn op een aantal locaties Canadese populieren gekapt en vervangen voor nieuwe bomen met een grotere diversiteit aan soorten;
- Structurele uitvoering van revisie voor plantvakken;
- Rond 't Wedde is het groen in samenspraak met bewoners opnieuw ingericht;
- Door vervanging het adoptiegroen gestimuleerd en gefaciliteerd. Het areaal aan groen wat bewoners zelf onderhouden is gegroeid van 9.256 m² naar 12.645 m²;
- Park ter Wadding is opgeknapt;
- Diverse halfverhardingen zijn vervangen;

- In park Rosenburgh is het wandelpad voorzien van een nieuwe top laag;
- In de hele gemeente is meer aandacht gegeven aan ecologie d.m.v. aanleg houtrillen, aanleg bijen- en insectenhotels, meer gevarieerde aanplant van heesters, bomen en vaste planten;
- Er is aandacht besteed aan het ontsteden (minder verharding) van de openbare ruimte. Het ontsteden komt onder andere het waterbergend vermogen van de grond en de biodiversiteit ten goede.

Veel actiepunten uit de Groenstructuurvisie zijn gerealiseerd. De acties uit de Groenstructuurvisie worden nu – indien mogelijk - standaard meegenomen in beheer en bij renovaties.

2.5 Aanbestedingen

De afgelopen beheerperiode zijn er voor diverse werkzaamheden bestekken gemaakt en deze zijn aanbesteed aan diverse groenaanemers. De volgende werkzaamheden zijn aanbesteed:

- Maaien gazons;
- Vervangen/renovatie plantvakken;
- Snoeien en vervangen van bomen;
- Maaien sloten en bermen;
- Bestrijding invasieve soorten;
- Knippen van hagen.

2.6 Eigen buitendienst

Er is binnen de afdeling IBOR en de eigen buitendienst meer ingezet en gestuurd op het bewaken van de kwaliteit van de buitenruimte. De groenaanemer werkt op basis van beeldkwaliteit, dit geldt voor de eigen buitendienst net zo goed. Maar daarvoor dient wel een eenduidig beeld te zijn over wat het gevraagde beeldkwaliteit inhoud en hoe dit wordt gemeten. Daar is gezamenlijk aan gewerkt, met als resultaat dat er een meer constante kwaliteit in de openbare ruimte te vinden is en daarmee ook een efficiëntere manier van werken.

2.7 Lid van bijenlandschap

De gemeente Voorschoten is in de afgelopen beheerperiode lid geworden van het bijenlandschap. Met dit lidmaatschap heeft de gemeente zich als doel gesteld dat er ten alle tijden bij het onderhouden en vervangen van groen rekening wordt gehouden met de bijen en andere insecten die belangrijk zijn voor het ecosysteem.

2.8 NEN inspectie

Gemeente Voorschoten heeft in 2021 een NEN conditiemeting laten uitvoeren door een ingenieursbureau. Dit is gedaan om de conditie van het groen te bepalen, waarmee de actuele onderhoudssituatie inzichtelijk is gemaakt. Hierover is meer te vinden in hoofdstuk 7.2.2

2.9 Omvorming intensief gazon

In het kader van biodiversiteit, klimaatadaptatie en een bij-vriendelijke gemeente zijn, zijn de laatste jaren nog veel intensief beheerde gazons omgevormd tot extensief bloemrijk grasland. Dit is voornamelijk gebeurd aan de rand van het stedelijk gebied, in het buitengebied (waar dit nog niet eerder was gedaan) en op grote gazons en brede bermen binnen het stedelijk gebied. Op deze manier wordt er nog sterker een verbindingzone gecreëerd voor flora en fauna door het stedelijk gebied heen en draagt het ook nog extra bij aan klimaatadaptatie.

3. Groen en bomen in areaal

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de omvang van het groenareaal en de bomen van de gemeente Voorschoten. Ten opzichte van het vorige beheerplan is het areaal toegenomen door areaaluitbreidingen van nieuwbouwlocaties en herinrichtingen. Het groen op deze nieuwbouwlocaties is anders van samenstelling dan in de bestaande woonwijken. Het betreft meer natuurlijk en kleurrijk groen in de vorm van bosplantsoen, vaste planten en recreatieve paden en halfverhardingen. Dit soort groen moet intensiever beheert en onderhouden worden om het gewenste beeldkwaliteitsniveau te halen waardoor het gemiddeld per m² duurder wordt.

3.1 Gegevensbeheer

Voor het in beeld brengen van de arealen zijn de gegevens uit het beheersysteem gebruikt. Deze gegevens zijn op dit moment het meest actueel. De betrouwbaarheid van deze gegevens ligt rond de 95% terwijl het landelijk gemiddelde op 70-80% zit. De afgelopen beheerperiode is er veel tijd geïnvesteerd in het op orde krijgen van de areaalgegevens, dit heeft geleid tot het hoge betrouwbaarheidscijfer.

Door het werken met een eigen buitendienst blijft de gebiedskennis intern en worden mutaties sneller opgemerkt die vervolgens weer worden verwerkt. Een eigen buitendienst voelt zich meer verantwoordelijk voor het gebied dan een externe aannemer. De gegevens over de arealen zijn in het onderstaande schema opgenomen.

In dit schema is te zien dat het totaal aan areaal met circa 90.000 m² is toegenomen ten opzichte van 2016. Deze toename is met name toe te rekenen aan de nieuwbouwlocaties en herinrichtingen die de afgelopen jaren zijn gerealiseerd. Ook zijn verschillende beheeronderdelen in dit beheerplan beter

inzichtelijk gemaakt, zoals recreatieve wandelpaden en grastegels. Deze onderdelen vielen in het vorige beheerplan onder overig beheer en onderhoud. Er zijn ook een aantal verschillen op categorieniveau die wel te verklaren zijn door doelstellingen uit de beheerperiode 2016-2022.

- Burgerparticipatie
 - De afgelopen beheerperiode is er meer inzet gepleegd op burgerparticipatie. Dit is ook terug te zien in de toename van het adoptiegroen.
- Bijvriendelijk beheer (beedeals)
 - Het intensief gazon is afgenomen en het bloemrijkgras is totaliteit toegenomen;
 - Het realiseren van bijenlinten;
 - Het areaal aan bloembollen in gazon is toegenomen;
 - Bij nieuwbouw of omvorming van heester moet minimaal 50% bijvriendelijke beplanting terug komen.
- Vergroening
 - Het areaal aan bomen is toegenomen.

Beheergroep	Aantal 2023 (m2)	Aantal 2016 (m2)
Adoptiegroen	12.645	9.256
Bijenlinten	8.031	-
Bloemrijk droge kant	16.197	76.803
Bloemrijk handmatig	21.434	-
Bloemrijk maaien machinaal	169.741	-
Bloemrijk grasland	-	79.345
Bloemrijke wegbermen	-	21.288
Bloemrijke overige ext	-	41.120
Bodembedekkende heesters	35.630	30.823
Boomspiegel	123	-
Bosplantsoen cultureel	65.474	62.195
Bosplantsoen natuurlijk	73.646	74.974
Gazon intensief	328.357	357.527
Gazon intensief handmatig	3.506	-
Gazon intensief met bloembollen	14.962	12.000

Grastegel	1.337	-
Haag	14.761	8.689
Hakhout	61.233	39.422
Halfheesters	31.748	30.823
Halfverharding	19.239	27.441
Heesters	34.858	63.986
Natuurvriendelijke oevers	4.711	-
Padranden	1.760	-
Parkbos	17.248	17.634
Recreatief wandelpaden	3.929	-
Rozen	484	1.762
Speelveld gras	77.452	-
Wisselbeplanting	-	17
Vaste planten	13.098	11.858
Totaal groenoppervlak	1.056.599 m2	966.963 m2

Beheergroep	Aantal 2023 (st.)	Aantal 2016 (st.)
Bomen	11.933	11.203
Banken	395	393
Hekwerken	P.M.	P.M.
Aanwijspalen hondenvoorziening, informatiepanelen, borden (niet verkeersborden)	P.M.	P.M.
Totaal in stuks	12.328 st.	11.596 st.

3.2 Participatie

Een in de laatste jaren groter geworden principe is het adoptiegroen. Bewoners en bedrijven kunnen hierbij een stuk groen in adoptie nemen, die zij zelf onderhouden. In veel gevallen wordt dit gedaan, omdat de burger een hoger kwaliteitsniveau of meer diversiteit wil. De participant heeft het gewenste niveau wat hij of zij wil en de gemeente krijgt minder meldingen over ontevreden burgers.

4. Groen en bomen in kaders en beleid

Binnen dit beheerplan groen wordt rekening gehouden met wettelijke kaders, beheer- en beleidskaders vanuit de gemeente en nieuwe of relevante maatschappelijke ontwikkelingen die invloed hebben op het groenbeheer.

4.1 Wet en regelgeving

Dit betreft wet- en regelgeving die vanuit het rijk zijn opgelegd en worden gecontroleerd.

4.1.1 Wet Natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht. Het beheer en onderhoud dienen zorgvuldig uitgevoerd te worden, zodat dit geen negatieve effecten heeft op de flora en fauna. Enkele aandachtspunten uit de nieuwe Natuurbeschermingswet zijn:

- De bescherming van flora en fauna is gericht op de gunstige staat van instandhouding van populaties. Zo kunnen maatregelen die (op één bepaalde plek die van belang is) voor een bepaalde soort een negatief effect zullen hebben doorgang vinden, als op een andere plek extra maatregelen genomen worden die een positief effect hebben op de populatie;
- De verantwoordelijkheid voor bijvoorbeeld ontheffingen ligt bij de provincies in plaats van de landelijke overheid. De provincie Zuid-Holland stemt haar regelgeving af op lokale omstandigheden en soorten. Bij de uitvoering van het groenonderhoud houden de buitendienst en de groenaanemers rekening met deze wet. Ze werken volgens een vaste leidraad en protocollen, om negatieve effecten op de (beschermd) flora en fauna te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is het controleren van de beplanting en rietkragen op nesten, voordat deze gesnoeid of gemaaid worden.

4.1.2 Zorgplicht bomen

De gemeente heeft een zorgplicht voor haar bomen. Bij schade door bijvoorbeeld takval of omwaaien moet de gemeente aantonen dat zij al het mogelijke heeft gedaan om de schade te voorkomen. Dit doet de gemeente door periodiek (minimaal een keer per drie jaar) elke boom te controleren op gebreken. Bomen met een grote gevaarzetting worden vaker gecontroleerd. De inspectiegegevens worden vastgelegd in een beheersysteem en benodigde (onderhouds-)maatregelen worden uitgevoerd en geregistreerd.

4.1.3 Chemische bestrijdingsmiddelen

Vanuit de Europese overheid zijn eisen gesteld aan het gebruik van chemische (bestrijdings-)middelen in het openbaar groen. In de gemeente Voorschoten wordt sinds 2017 geen gebruik gemaakt van chemische (bestrijdings-)middelen. Dit betekent dat het beheer op een andere manier moet worden uitgevoerd, dat bijvoorbeeld onkruidbestrijding vaker moet plaatsvinden en dat het soms wenselijk is de inrichting aan te passen, zodat onkruidgroei beperkt wordt. Hierover wordt gecommuniceerd richting bewoners om het verwachtingsbeeld aan te passen.

4.1.4 Unielijst invasieve soorten (2016)

Vanuit Europa is een Europese verordening ontwikkeld om de schade die invasieve soorten veroorzaken zo effectief mogelijk aan te pakken. In deze verordening staan een aantal verboden om schade in de Europese Unie zoveel mogelijk te voorkomen. Onderdeel van de verordening is de Unielijst. Hierop staan soorten die al in delen van de Europese Unie voorkomen en schade toebrengen; of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen. Soorten op deze lijst mogen niet worden gehouden, gekweekt, geteeld of laten voortplanten. Ook mogen ze niet worden verhandeld, gebruikt, ingevoerd, uitgevoerd, doorgevoerd of worden vrijgelaten.

4.1.5 Besluit begroting en verantwoording

In 2017 is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geactualiseerd. Hierin zijn ook definities opgenomen over het begroten en onderverdelen van onderhoud aan kapitaalgoederen. Vanuit de BBV wordt de volgende indeling gemaakt, te weten:

1. Klein en groot onderhoud: houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de bepaalde levensduur (afschrijvingstermijn) van het object.
 - a. Klein onderhoud: preventieve maatregelen en dagelijkse onderhoud;
 - b. Groot onderhoud: uitvoeren van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik. Groot onderhoud is gepland en veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het product.
2. (Vervangings-)Investerings: Vervanging van een bestaand object als gevolg van economische veroudering. Evenals een significante kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld renovatie en reconstructie.

Groot onderhoud kunnen we op twee manieren verwerken:

1. Kosten in jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie (jaarlijks ramen in de begroting);
2. Kosten in jaar van uitvoering ten laste van een onderhoudsvoorziening. Hierbij is een actueel beheerplan verplicht.

In het BBV is verder vastgelegd dat de begroting en het jaarverslag van de gemeente een paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' moet bevatten. In deze paragraaf moet het beleidskader, de financiële consequenties van dit beleidskader, de financiële consequenties en de vertaling in de begroting zijn opgenomen.

4.2 Gemeentelijk beleid

4.2.1 Structuurvisie Voorschoten 2025

In maart 2017 is de Structuurvisie Voorschoten 2025 opgesteld. In deze visie worden de ambities voor de toekomst geschetst en wordt de basis gelegd voor ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende tijd.

Hoofddoelstelling voor het groen is om de kwaliteit van het huidige Voorschoten in stand te houden, te versterken en te beheren. Om Voorschoten ook in de toekomst groen, veilig en betrokken te houden, is het noodzakelijk hier de komende jaren aan te blijven werken.

Voorschoten als geheel heeft een groen karakter. Dit willen we graag behouden en waar mogelijk versterken in kwaliteit en kwantiteit. De hoofd- en wijkgroenstructuur zijn samen de basis voor een groen Voorschoten. De groene entrees zijn mede bepalend voor het beeld van het dorp vanuit het agrarisch weidelandschap. Niet in alle wijken is veel groen aanwezig. Bij herontwikkeling kijken we naar de mogelijkheden om groen toe te voegen in groen-arme wijken.

4.2.2 Groenstructuurvisie

Voorschoten hecht grote waarde aan de kwaliteit van de leefomgeving. De gemeente heeft daarom in 2009 een Groenstructuurvisie opgesteld, waarin onder meer de plannen staan voor de ontwikkeling, het behoud en het beheer van het groen.

Vervolgens heeft een herijking op twee onderwerpen plaatsgevonden: de projectgebieden en snippergroen. Wat geleid heeft tot het stuk Evaluatie van de Groenstructuurvisie. Deze is in maart 2017 door de raad vastgesteld. In de Evaluatie zijn kaders neergelegd waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen in enkele projectgebieden kunnen plaatsvinden. Ook is het beleid voor verkoop groenstrookjes geactualiseerd. De Evaluatie Groenstructuurvisie is een aanvulling op de Groenstructuurvisie.

In hoofdlijnen heeft de Groenstructuurvisie 4 functies:

1. Bepaling van de gewenste kwaliteit van het groen en de daarmee samenhangende structuren en routes op gemeentelijk niveau en op wijkniveau;
2. Behoud en ontwikkeling van een duurzame groenstructuur en waterstructuur die aansluit op de cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische waarden;
3. Doen van voorstellen en geven van richtlijnen voor de verbetering van de inrichting van het openbaar groen in parken, groenzones en woonomgeving;
4. Bieden van een beleidskader, spelen in het groen en de verkoop van groen aan particulieren.

4.2.3 Coalitieakkoord 2022-2026

In het coalitieakkoord 2022-2026 van de gemeente Voorschoten, zijn ook voor groen een aantal speerpunten opgenomen. Hieronder zullen de belangrijkste worden samengevat.

Centrum Voorschoten

Kwalitatief groen en klimaatadaptiviteit zijn belangrijke aandachtspunten voor het centrum. Het mag best wat groener en wij willen daarnaast kijken naar hittestress en regenopvang. We kijken naar innovatieve oplossingen, zoals wellicht bedriegertjes die de ruimte leuker maken, tegelijkertijd zorgen voor verkoeling en opslag van regenwater.

Winkelcentrum Hofland

Met de realisatie van woningbouw bij onder andere het Fortuyn van Voorschoten en het project Arsenaal-Segaar voldoet winkelcentrum Hofland niet meer aan de eisen voor de toekomst. Samen met pandeigenaren, ondernemers en omwonenden werken we aan een plan om de omgeving van het winkelcentrum op te knappen en een goede parkeergelegenheid te creëren, waarbij aandacht is voor klimaatadaptieve maatregelen en meer groen.

Inwonerinitiatieven stimuleren

We stimuleren initiatieven vanuit de inwoners. Ook waar het gaat om werkzaamheden die nu door de gemeente worden gedaan en waarvan inwoners denken: dit doen we liever zelf op onze eigen manier, proberen we inwoners te helpen waar mogelijk.

Klimaatadaptie en groen

We willen dat Voorschoten een leefbaar dorp blijft. Samen met onze inwoners, ondernemers, woningcorporaties, het Hoogheemraadschap en de provincie maken we het dorp klimaatadaptief. We werken een pakket aan maatregelen uit tegen hittestress, wateroverlast en droogte. Dat kan door in te zetten op vergroening, door lokaal water langer vast te houden en daar waar nodig het water makkelijker in de bodem te laten infiltreren.

4.2.4 Beleidsplan groen

De gemeente Voorschoten gaat in 2023 een nieuw beleidsplan maken. In dit beleidsplan zouden keuzes gemaakt kunnen worden die van invloed zijn op dit beheerplan. Voor de vaststelling van het beleidsplan zal dit gecheckt moeten worden en als het invloed heeft zal er een beheerparagraaf aan beleidsplan toegevoegd moeten worden.

4.3. Maatschappelijk ontwikkelingen

4.3.1 Klimaat en duurzaamheid

Aanwezigheid van groen heeft een positief effect op ons klimaat. Zo daalt de temperatuur in een groene omgeving, waardoor mensen in het dorp langer buiten willen verblijven. Tijdens piekbuien kan groen bijdragen aan het verminderen van wateroverlast. Inwoners en bezoekers ervaren een prettige leefomgeving wanneer ze worden omgeven door groen. Groen dat goed onderhouden wordt, verhoogt die prettige ervaring.

Ook tussen de wijken in ons buitengebied heeft de aanwezigheid van goed onderhouden groen invloed op het verblijf en recreëren in het buitengebied. Het groen in het dorp en aangrenzend buitengebied nodigt uit te gaan bewegen, zoals het maken van een korte wandeling. Reden te meer om ook aandacht te schenken aan het groen tussen de dorpen. Het openbaar groen in en om de dorpen draagt bij aan het afvangen van fijnstof en CO₂, waardoor de luchtkwaliteit in onze directe omgeving wordt verbeterd.

Duurzaam (her)inrichten en vervolgens goed beheren van de openbare ruimte draagt bij aan een langere levensduur van onze beplanting. Daarnaast moet er bij (her)inrichtingen rekening gehouden worden met de opgaven vanuit klimaatadaptatie en het behouden (en zelfs versterken) van de groenstructuur voor een prettig leefklimaat binnen de wijken.

Deze ontwikkelingen zijn groter dan alleen binnen het groenbeheer. Wel heeft groenbeheer hier een belangrijke rol in. Er moet aan de voorkant al rekening gehouden worden bij het uitwerken van de uitdagingen die liggen bij deze opgaven en deze vervolgens vastleggen in beleid.

De kansen en risico's van deze ontwikkeling voor het groenbeheer zijn:

- Wijken krijgen een beter leefklimaat door in te zetten op meer en betere toepassing van groen;
- Groen kan worden ingezet om doelstellingen op het gebied van klimaat- en duurzaamheidsopgaven te helpen verwezenlijken en moet aan de voorkant meegenomen worden in de plannen;
- Aansturen op bewust beheer bij uitvoerende partijen, hiermee kan ook vanuit het beheer zelf de uitstoot van broeikasgassen worden verminderd (meer CO2 bewust beheren);
- Omvormingskansen (steen naar beplanting) bij de gemeente maar ook bij inwoners in de eigen tuin. Het promoten en faciliteren door de gemeente richting inwoners is belangrijk. Daarnaast is een inventarisatie van het groenbeheer nodig om binnen de gemeente in beeld te brengen welke mogelijkheden er zijn.
- Hittestress wordt een groter probleem naarmate hier niet preventief naar wordt gehandeld;
- Zonder een robuuste en gezonde groene basis kan de druk op het bestaande groen (te) groot worden, wanneer klimaatopgaven hun beroep zullen doen op groen;
- Inpassingen van duurzame ontwikkelingen, zoals zonnepanelen kunnen andere duurzaamheidsbelangen hebben. Dit past niet bij een duurzame groenstructuur en de druk op groen vergroot als hier geen duidelijke kaders aan gesteld worden.

5. Groen en bomen in kwaliteit

In het verleden werd groenonderhoud volgens een redelijk strakke planning uitgevoerd. Bijvoorbeeld elke 6 weken schoffelen, 9 keer per jaar blad ruimen, 2 keer per jaar een snoeironde, etc. Dat heet onderhoud op frequentie. Sinds ongeveer 15 jaar is het in heel Nederland steeds meer gebruikelijk geworden om groenonderhoud niet meer op frequentie uit te voeren, maar dit op beeldkwaliteit te beoordelen. Daarbij wordt van de groenaannemer verwacht, die verantwoordelijk is voor het onderhoud van de groenplantsoenen, dat deze zelf in de gaten houdt wanneer een plantsoen onderhoud nodig heeft.

Handvaten die hierbij worden gegeven zijn bijvoorbeeld: "in een groenplantsoen mag niet meer dan 30% onkruid per 100 m2 staan, waarbij er maximaal 20 stuks onkruid hoger dan 30 cm zijn". Er zijn 5 onderhoudsniveaus te onderscheiden, van A+ (super schoon en vitaal plantsoen) tot D (verwaarlozing, veel onkruid, veel zwerfafval).

Om te controleren of de groenaannemer het groen in de gemeente onderhoud op het niveau wat door de gemeente gewenst is, worden er om de 4 weken controlerondes gemaakt. Hierbij worden steekproefsgewijs plantsoenen gecontroleerd op de staat van onderhoud. Wanneer de plantsoenen voldoen aan het gevraagde beeldkwaliteitsniveau, is er niets aan de hand. Wanneer meer dan 10% van de gecontroleerde plantsoenen niet voldoet aan het gevraagde niveau, kan de aannemer hiervoor een boete ontvangen. Inmiddels heeft deze vorm van contracteren voor groenonderhoud zichzelf bewezen en wordt er vrijwel alleen nog maar op deze manier gewerkt bij gemeentes.

Ook bij het beheer en onderhoud van bomen wordt op kwaliteit ingezet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van inspecties door middel van een BVC (boom veiligheidscontrole) die bij een gezonde boom 1x per 3 jaar wordt opgenomen en bij attentiebomen 1x per jaar. Er zijn daarbij verschillende aspecten die worden beoordeeld, zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van ziektes en plagen, de algehele vitaliteit van de boom (zijn er zwammen op de stam aanwezig, zitten er holtes in de stam), is er dood hout in de kroon van de boom te vinden en hoe is de bladontwikkeling. Daarnaast wordt er ook een advies gegeven over de noodzaak van snoei voor de betreffende boom.

Het is bij alle soorten groen belangrijk om bij de aanleg al rekening te houden met voldoende (ondergrondse en bovengrondse) groeiruimte, de standplaats, voldoende voeding en de uiteindelijke grootte van het groen. Bij bomen verdient dit extra aandacht, omdat deze immers (afhankelijk van de soort) lang mee moeten kunnen gaan. En met name bomen zijn grote, belangrijke dragers in de openbare ruimte, maar kunnen ook hinder veroorzaken wanneer er bij de aanleg niet goed wordt nagedacht over bovenstaande aspecten. Dan wordt een boom als last ervaren omdat deze bijvoorbeeld wortelopdruk geeft, schaduw veroorzaakt of in rioleringen groeit.

5.1 Beeldkwaliteit onderhoud

In gemeente Voorschoten wordt er voor het groenonderhoud gewerkt conform de beeldkwaliteit van de CROW. In heel veel gemeentes wordt er een differentiatie aangebracht in gebieden voor het kwaliteitsniveau. In het centrum ligt het niveau vaak hoger dan in de woonwijken en de industrieterreinen. In de gemeente Voorschoten wordt alles op beeldkwaliteit C onderhouden. Dit ziet er, volgens de CROW beeldkwaliteitscatalogus, in beeld als volgt uit:

Groen	beplanting-zwerfafval grof			
A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen grof zwerfafval.	Er ligt weinig grof zwerfafval.	Er ligt in beperkte mate grof zwerfafval.	Er ligt redelijk veel grof zwerfafval.	Er ligt veel grof zwerfafval.
grof zwerfafval (>10 cm) 0 stuks per 100m ²	grof zwerfafval (>10 cm) ≤ 3 stuks per 100m ²	grof zwerfafval (>10 cm) ≤ 10 stuks per 100m ²	grof zwerfafval (>10 cm) ≤ 25 stuks per 100m ²	grof zwerfafval (>10 cm) > 25 stuks per 100m ²
Meetinstructie: Zwerfafval grof				

Groen		beplanting-onkruid		
A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking 0% per 100m ²	bedekking ≤ 20% per 100m ²	bedekking ≤ 30% per 100m ²	bedekking ≤ 40% per 100m ²	bedekking > 40% per 100m ²
bedekking door resten 0% per 100m ²	bedekking door resten ≤ 20% per 100m ²	bedekking door resten ≤ 30% per 100m ²	bedekking door resten ≤ 40% per 100m ²	bedekking door resten > 40% per 100m ²
aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm 0 stuks per 100m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm ≤ 10 stuks per 100m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm ≤ 20 stuks per 100m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm ≤ 30 stuks per 100m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 30 cm > 30 stuks per 100m ²

Voor het onderhoud op beeldkwaliteit C, mag een behoorlijke oppervlakte van een plantvak begroeid zijn met onkruid en er mag behoorlijk wat zwerfafval aanwezig zijn. Deze beeldkwaliteit geeft een minder fraai beeld en heeft ook invloed op de conditie en de vitaliteit van de beplanting. Er zijn verschillende beeldkwaliteitslatten die beschrijven wat maximaal is toegestaan. Er zijn een paar beeldkwaliteitslatten die voor het beeld zeer bepalend zijn. Deze zijn hieronder schematische weergegeven per beeldkwaliteitsniveau met wat maximaal is toegestaan per onderdeel.

Omschrijving	Beeldkwaliteit A	Beeldkwaliteit B	Beeldkwaliteit C
Zwerfafval	<ul style="list-style-type: none"> Fijn zwerfafval < 3 stuks per m² Grof zwerfafval < 3 stuks per 100 m² 	<ul style="list-style-type: none"> Fijn zwerfafval < 10 stuks per m² Grof zwerfafval < 10 stuks per 100 m² 	<ul style="list-style-type: none"> Fijn zwerfafval < 25 stuks per m² Grof zwerfafval < 25 stuks per 100 m²
Onkruid	<ul style="list-style-type: none"> Bedekking < 20% per 100 m² Bedekking door resten < 10% per 100 m² Maximale hoogte < 10 cm 	<ul style="list-style-type: none"> Bedekking < 40% per 100 m² Bedekking door resten < 25% per 100 m² Maximale hoogte < 30 cm 	<ul style="list-style-type: none"> Bedekking > 40% per 100 m² Bedekking door resten > 25% per 100 m² Maximale hoogte < 50 cm

Het snoeien van de bomen wordt niet uitgevoerd op basis van beeldkwaliteitsniveau's maar op snoeibeelden vanuit het CROW. Vanuit de CROW wordt er onderscheid gemaakt tussen onderhoudssnoei en begeleidings snoei. Deze twee categorieën zijn vervolgens weer onderverdeeld in hoogteklasses en de staat van het onderhoud. Binnen de staat van het onderhoud zit de boom in regulier, achterstallig of verwaarloosd beeld. Op basis van deze methodiek wordt het werk uitgevoerd. Het stamopschot en de boomspiegels worden wel onderhouden op beeldkwaliteitsniveau. Deze twee maatregelen hebben geen invloed op het veiligheidsrisico van de boom.

5.2 Beeldkwaliteit technisch

Voor de technische kwaliteit is beeldkwaliteitsniveau C niet het meest gunstige niveau, omdat er een redelijk grote mate van slechte conditie en vitaliteit aanwezig mag zijn, wat zich uit in kale plekken in het plantvak. Dit, in combinatie met het onderhoud op beeldkwaliteit C, geeft ruimte voor wortelonkruiden om zich te ontplooien waardoor een plantvak uiteindelijk niet meer te onderhouden is en gerenoveerd zal moeten worden. De levensduur van een plantvak zal sterk afnemen. In onderstaand schema is te zien wat de verschillen zijn tussen de beeldkwaliteitsniveaus.

	A+	A	B	C	D
Bepanting Technisch					
	Er is geen kaal oppervlak.	Er is weinig kaal oppervlak.	Er is in beperkte mate kaal oppervlak.	Er is redelijk veel kaal oppervlak.	Er is veel kaal oppervlak.
	kaal oppervlak 0 % per 100 m ²	kaal oppervlak ≤ 5 % per 100 m ²	kaal oppervlak ≤ 10 % per 100 m ²	kaal oppervlak ≤ 25 % per 100 m ²	kaal oppervlak > 25 % per 100 m ²

Voor de bomen wordt het technisch onderhoud niet uitgedrukt in beeldkwaliteitsniveaus. De conditie en het veiligheidsrisico bij de BVC opname geven inzicht in de kwaliteit van de bomen en is de parameter of een boom vervangen moet worden.

6. Groen en bomen in uitvoering

De gemeente beschikt over een eigen buitendienst voor het onderhoud aan het groen. Zij zorgen voor een groot deel van het onderhoud in de gemeente. Het team is verdeeld in twee wijkploegen en een bos & bomenploeg. Er wordt planmatig gewerkt met beheertekeningen, snoeitekeningen en jaarplanningen. Er is daarbij structureel overleg met het team IBOR.

Het hebben van een eigen buitendienst brengt flexibiliteit, kennis en kwaliteit met zich mee. Er is gemotiveerd personeel werkzaam en dit is terug te zien in de kwaliteit van de buitenruimte.

Naast de eigen buitendienst is in de gemeente de afgelopen beheerperiode ondersteund door medewerkers van de DZB. De DZB is het re-integratie en ontwikkelbedrijf voor de regio Leiden. Zij zijn al vele jaren actief in de gemeente.

Bij het onderhoud aan de bomen worden verschillende werkzaamheden uitgevoerd door groenaannemers zoals: het planten, rooien en diverse snoeiwerkzaamheden. In het groenonderhoud worden de werkzaamheden waar inzet van groot materieel nodig is, zoals maaiwerkzaamheden uitbesteedt aan groenaannemers doormiddel van frequentie of beeldcontracten.

7. Groen en bomen in beeldkwaliteit C

In de vorige hoofdstukken werd omschreven dat het groen wordt beheerd op beeldkwaliteit C van de CROW en hoe het werk verdeeld is. In dit hoofdstuk worden de kosten van het onderhoud met de desbetreffende werkzaamheden en de vervanging gepresenteerd per beheergroep. In deze overzichten is tevens de verdeling opgenomen tussen de eigen buitendienst en groenaannemers.

7.1 Onderhoud beeldkwaliteit C met maatregelen en kosten

Voor elke beheergroep zijn er werkpakketten gemaakt die inzicht geven in de werkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn nodig om te kunnen voldoen aan de vastgestelde beeldkwaliteit C.

<i>Beheergroep</i>	Gazon intensief Speelveld gras Gazon intensief handmatig Recreatieve wandelpaden Gazon intensief met bloembollen
<i>Algemene beschrijving</i>	Gazon intensief is een grasvegetatie die met name een gebruiksfunctie heeft. Het wordt met name gebruikt om te spelen en te recreëren. Voor dit gebruik wordt deze vegetatie frequent gemaaid.
<i>Beeldkwaliteit C (crow) Referentiebeelden</i>	<div style="display: flex; align-items: flex-start;"> <div style="flex: 1;"> </div> <div style="flex: 1; text-align: center;"> <p>Beeldkwaliteit</p> <p>Bijmaaien obstakels Grasrand overgroei</p> </div> </div>
<i>Jaarlijks onderhoud</i>	Graskanten steken 1x per jaar Maaien (maaisel blijft liggen) Afvoeren van loof bloembollen (alleen bij beheergroep 'Gazon met bloembollen') Bemesten (alleen bij beheergroep 'Speelvelden') Bijmaaien rond obstakels Bijmaaien randen gazon
<i>Jaarlijkse kosten</i>	€ 250.851

<i>Beheergroep</i>	Bloemrijk maaien machinaal Natuurvriendelijke oevers Padranden langs bloemrijk gras Bloemrijk handmatig Bijenlinten (handmatig) Bloemrijk droge kant
<i>Algemene beschrijving</i>	Bloemrijke gras is een mengsel van grassoorten en wilde bloemen die habitat vormt voor veel bijen en insecten. De wilde bloemen zorgen voor de nectar in de zomer en in het hoge gras worden in het najaar de eieren afgezet. Het gras wordt in het vroege voorjaar pas gemaaid en afgevoerd als de eieren zijn uitgekomen
<i>Beeldkwaliteit C (crow) Referentiebeelden</i>	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Beeldkwaliteit</p> <p>Graskanten overgroei</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Bijmaaien obstakels</p> </div> </div>
<i>Jaarlijks onderhoud</i>	Maaien extensief - afvoeren maaisel Bijmaaien rondom obstakels Graskanten steken
<i>Jaarlijkse kosten</i>	€ 181.460

<i>Beheergroep</i>	Heesters Halfheesters Bodembedekkende heesters Solitaire heesters
<i>Algemene beschrijving</i>	Heesters zijn struiken in een plantsoen met een sierwaarde in de vorm van een bloem of blad. Bodembedekkende heesters bedekken het gehele plantvak en solitaire heesters zijn solistische hogere struiken waardoor een plantvak meer diepte en variatie krijgt. Veel bloeiende heesters zorgen voor een meerwaarde voor de bijen en insecten.
<i>Beeldkwaliteit C (crow)</i> <i>Referentiebeelden</i>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Beeldkwaliteit</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Randensnoei</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Snoeien</p> </div> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Onkruidbeheersing</p> </div> </div> </div>
<i>Jaarlijks onderhoud</i>	Onkruidbeheersing Knippen (bodembedekkende)heester Randensnoei Dunnen/afzetten
<i>Jaarlijkse kosten</i>	€ 289.286

<i>Beheergroep</i>	Bomen
<i>Algemene beschrijving</i>	<p>Een boom wordt geplant als solitair, rij, laan of groep. Bomen zijn er in verschillende soorten en maten. Er is sprake van een zestal groepsoorten:</p> <p>Boom in verharding, Boom in gazon, Boom in beplanting, Vormboom, Leiboom, Knotboom</p> <p>Bomen worden ook op grootte ingedeeld. Hierin hanteert de gemeente de volgende verdeling:</p> <p>1ste grootte: hoogte: > 12,00 m; kroon diameter: > 8,00 m; kroonprojectie: > 115,00 m²</p> <p>2de grootte: hoogte: > 6,00 < 12,00 m; kroon diameter; > 4,00 > 8,00 m; kroonprojectie: > 65,00 m²</p> <p>3de grootte: hoogte: < 6,00 m; kroon diameter; < 4,00 m; kroonprojectie; > 20,00 m²</p>
<i>Beeldkwaliteit C (CROW)</i> <i>Referentiebeelden</i>	
<i>Jaarlijks onderhoud</i>	<p>Onderhouds/begeleidingsnoei</p> <p>Stamschot en wortelschot verwijderen</p> <p>BVC onderzoek (boomveiligheidscontrole)</p> <p>NTO (nader technisch onderzoek)</p> <p>Onkruidbeheersing boomspiegel</p> <p>Verwijderen boompalen</p>
<i>Jaarlijkse kosten</i>	€ 528.823

<i>Beheergroep</i>	Zitbanken en picknicksets
<i>Algemene beschrijving</i>	De zitbanken en picknicksets hebben een recreatieve functie en het bevordert het gebruik van de openbare ruimte.
<i>Beeldkwaliteit C (CROW)</i> <i>Referentiebeelden</i>	<p style="text-align: center;">Beeldkwaliteit zitbanken</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Scheefstand</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Graffiti en beplakking</p> </div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> <p>Bevuiling</p> </div>
<i>Jaarlijks onderhoud</i>	Aanstootgevende graffiti binnen 48 uur verwijderen Reinigen en afspuiten Beitsen houten banken Kleine reparaties
<i>Jaarlijkse kosten</i>	€ 15.000

<p><i>Beheergroep</i></p>	<p>Aanwijspalen hondenvoorziening Informatiepanelen Borden (niet verkeersborden)</p>
<p><i>Algemene beschrijving</i></p>	<p>Aanwijspalen hondenvoorziening worden gebruikt om de hondenuitlaatvoorzieningen te markeren in de openbare ruimte. Informatiepanelen worden gebruikt om bewoners te informeren over gebruiksregels of gebiedsinformatie.</p>
<p><i>Beeldkwaliteit C (CROW)</i> Referentiebeelden</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div>
<p><i>Jaarlijks onderhoud</i></p>	<p>Reinigen</p>
<p><i>Jaarlijkse kosten</i></p>	<p>€ 5.000</p>

Hieronder is een samenvatting terug te vinden van alle bovengenoemde beheergroepen met desbetreffende kosten en de onderverdeling tussen de eigen buitendienst en werken derden (groenaanemers).

Beheergroep	Onderhoudskosten - Kwaliteitsniveau C	Verdeling uitvoering (% en kosten)			
		Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)	Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)
Gazon intensief	€ 164.179	10%	90%	€ 16.418	€ 147.761
Gazon intensief handmatig	€ 11.571	10%	90%	€ 1.157	€ 10.414
Gazon intensief met bloembollen	€ 20.947	0%	100%	€ -	€ 20.947
Speelveld gras	€ 50.344	0%	100%	€ -	€ 50.344
Bloemrijk maaien machinaal	€ 93.357	0%	100%	€ -	€ 93.357
Bloemrijk handmatig	€ 54.657	0%	100%	€ -	€ 54.657
Bijenlinten (handmatig)	€ 20.479	60%	40%	€ 12.287	€ 8.192
Bloemrijk droge kant	€ 8.909	0%	100%	€ -	€ 8.909
Natuurvriendelijke oevers	€ 2.826	0%	100%	€ -	€ 2.826
Heesters	€ 108.058	80%	20%	€ 86.447	€ 21.612
Halfheesters	€ 101.592	80%	20%	€ 81.274	€ 20.318
Bodembedekkende heesters	€ 78.386	80%	20%	€ 62.709	€ 15.677
Solitaire heesters	€ 1.250	80%	20%	€ 1.000	€ 250
Haag	€ 44.282	70%	30%	€ 30.998	€ 13.285
Vaste planten	€ 55.667	80%	20%	€ 44.534	€ 11.133
Rozen	€ 2.540	80%	20%	€ 2.032	€ 508
Bosplantsoen cultureel	€ 101.484	80%	20%	€ 81.187	€ 20.297
Bosplantsoen natuurlijk	€ 88.376	80%	20%	€ 70.701	€ 17.675
Hakhout	€ 73.479	80%	20%	€ 58.784	€ 14.696
Parkbos	€ 13.799	100%	0%	€ 13.799	€ -
Recreatief wandelpaden	€ 3.811	20%	80%	€ 762	€ 3.049
Grastegel	€ 3.342	0%	100%	€ -	€ 3.342
Halfverharding	€ 23.087	10%	90%	€ 2.309	€ 20.779
Padranden	€ 1.232	0%	100%	€ -	€ 1.232

Beheergroep	Onderhoudskosten - Kwaliteitsniveau C	Verdeling uitvoering (% en kosten)			
		Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)	Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)
Palen, borden, panelen	€ 5.000	100%	0%	€ 5.000	€ -
Adoptiegroen - kleine aanpassingen	€ 25.290	100%	0%	€ 25.290	€ -
Bomen, hoogte 0-6 m	€ 56.578	30%	70%	€ 16.973	€ 39.604
Bomen, hoogte 6-15 m	€ 263.400	30%	70%	€ 79.020	€ 184.380
Bomen, hoogte > 15	€ 208.845	30%	70%	€ 62.654	€ 146.192
Bestrijding Eikenprocessierups	€ 15.000	0%	100%	€ -	€ 15.000
Bestrijding invasieve exoten	€ 12.500	0%	100%	€ -	€ 12.500
Zitbanken en picknicksets	€ 15.000	100%	0%	€ 15.000	€ -
Totaal	€ 1.729.269			€ 770.334	€ 958.935

Beheergroep	Onderhoudskosten - Kwaliteitsniveau B	Verdeling uitvoering (% en kosten)			
		Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)	Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)
Gazon intensief	€ 229.850	7%	93%	€ 16.418	€ 213.432
Gazon intensief handmatig	€ 14.025	8%	92%	€ 1.157	€ 12.868
Gazon intensief met bloembollen	€ 23.940	0%	100%	€ -	€ 23.940
Speelveld gras	€ 65.834	0%	100%	€ -	€ 65.834
Bloemrijk maaien machinaal	€ 144.280	0%	100%	€ -	€ 144.280
Bloemrijk handmatig	€ 71.804	0%	100%	€ -	€ 71.804
Bijenlinten (handmatig)	€ 26.904	46%	54%	€ 12.287	€ 14.616
Bloemrijk droge kant	€ 13.768	0%	100%	€ -	€ 13.768
Natuurvriendelijke oevers	€ 3.297	0%	100%	€ -	€ 3.297
Heesters	€ 132.459	65%	35%	€ 86.447	€ 46.012

Beheergroep	Onderhoudskosten - Kwaliteitsniveau B	Verdeling uitvoering (% en kosten)			
		Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)	Gemeentelijke dienst	Werken derden (groenaannemer)
Halfheesters	€ 119.053	68%	32%	€ 81.274	€ 37.780
Bodembedekkende heesters	€ 105.109	60%	40%	€ 62.709	€ 42.400
Solitaire heesters	€ 1.500	67%	33%	€ 1.000	€ 500
Haag	€ 51.663	60%	40%	€ 30.998	€ 20.665
Vaste planten	€ 62.216	72%	28%	€ 44.534	€ 17.683
Rozen	€ 2.903	70%	30%	€ 2.032	€ 871
Bosplantsoen cultureel	€ 117.853	69%	31%	€ 81.187	€ 36.665
Bosplantsoen natuurlijk	€ 117.834	60%	40%	€ 70.701	€ 47.134
Hakhout	€ 97.973	60%	40%	€ 58.784	€ 39.189
Parkbos	€ 18.111	76%	24%	€ 13.799	€ 4.312
Recreatief wandelpaden	€ 4.714	16%	84%	€ 762	€ 3.952
Grastegel	€ 3.677	0%	100%	€ -	€ 3.677
Halfverharding	€ 28.859	8%	92%	€ 2.309	€ 26.550
Padranden	€ 1.584	0%	100%	€ -	€ 1.584
Palen, borden, panelen	€ 7.500	67%	33%	€ 5.000	€ 2.500
Adoptiegroen - kleine aanpassingen	€ 25.290	100%	0%	€ 25.290	€ -
Bomen, hoogte 0-6 m	€ 64.050	27%	74%	€ 16.973	€ 47.077
Bomen, hoogte 6-15 m	€ 296.325	27%	73%	€ 79.020	€ 217.305
Bomen, hoogte > 15	€ 240.975	26%	74%	€ 62.654	€ 178.322
Bestrijding Eikenprocessierups	€ 15.000	0%	100%	€ -	€ 15.000
Bestrijding invasieve exoten	€ 12.500	0%	100%	€ -	€ 12.500
Zitbanken en picknicksets	€ 15.000	100%	0%	€ 15.000	€ -
Totaal	€ 2.135.850			€ 770.334	€ 1.365.516

7.1.1 Onderhoudskosten in relatie tot begroting 2023

Om inzicht te krijgen in de financiële situatie is er vergelijking gemaakt tussen de begroting 2023 en de berekening van de onderhoudskosten. In onderstaande schema is te zien dat er een totaal tekort is op begroting van 2023 van € 473.000 bij onderhoud op beeldkwaliteit C. Om een goed beeld te krijgen van de onderhoudskosten in de verschillende beeldkwaliteitsniveaus is er ook een berekening gemaakt wanneer het groen op beeldkwaliteit B onderhouden zou worden. Bij deze beeldkwaliteit zou er een tekort zijn van € 879.000 op de begroting van 2023.

Onderhoudskosten bij beeldkwaliteit C

Begroting 2023	Budget	Opmerkingen
Beheerkosten groen	€ 53.904	Beheerkosten groen
Groen groot onderhoud		n.v.t. komt terug bij vervangingskosten
Groen klein onderhoud	€ 432.384	Werken derden en inhuur materieel
Salariskosten gemeentelijke buitendienst	€ 770.334	
Eindtotaal	€ 1.256.622	
Analyse onderhoudskosten		
	<i>Onderhoudskosten beeldkwaliteit C</i>	
<i>Salariskosten gemeentelijke buitendienst</i>	€ 770.334	
<i>Werken derden (groenaannemer)</i>	€ 958.935	
Totaal	€ 1.729.269	€ 472.647
Afgerond	€ 1.729.000	€ 473.000

Onderhoudskosten bij beeldkwaliteit B

Begroting 2023	Budget	Opmerkingen
Beheerkosten groen	€ 53.904	Beheerkosten groen
Groen groot onderhoud		n.v.t. komt terug bij vervangingskosten
Groen klein onderhoud	€ 432.384	Werken derden en inhuur materieel
Salariskosten gemeentelijke buitendienst	€ 770.334	
Eindtotaal	€ 1.256.622	
Analyse onderhoudskosten		
	<i>Onderhoudskosten beeldkwaliteit B</i>	
<i>Salariskosten gemeentelijke buitendienst</i>	€ 770.334	
<i>Werken derden (groenaannemer)</i>	€ 1.365.516	
Totaal	€ 2.135.850	€ 879.228
Afgerond	€ 2.136.000	€ 879.000

7.2 Vervangingskosten

Om de vervangingskosten te berekenen is er gebruik gemaakt van afschrijvingstermijnen per beheergroep. De daadwerkelijke vervanging op plantvakniveau wordt bepaald aan de hand van de technische kwaliteitseisen van beeldkwaliteit C. Een van de belangrijkste factoren in deze keuze is de conditie van de beplanting, kale plekken en de aanwezigheid van wortelonkruiden. De eenheidsprijzen zijn gebaseerd op de volgende werkzaamheden:

- Beheergroepen beplanting (bosplantsoen, vaste planten, heesters, hakhout, hagen, rozen en parkbos)
 - Afzetten en rooien beplanting;
 - Versnipperen;
 - Frezen;
 - Egaliseren;
 - Grondverbetering;
 - Aanplanten;
 - Water geven.
- Beheergroepen grasvegetatie (bloemrijk, gazon, trapveld, gazon met bollen)
 - Verwijderen gras;
 - Spitten/frezen;
 - Uitzetten;
 - Bemesten/onderwerken;
 - Egaliseren;
 - Zaaien;
 - Inharken;
 - Planten bollen (alleen bij beheergroep 'Gazon met bollen');
 - Rollen;
 - Water geven.

- Beheergroep bomen
 - Rooien boom;
 - Frezen kruit en uitwisselen grond;
 - Ziekte en plaagbestrijding;
 - Renoveren/aanbrengen;
 - Grondwerk spitten boomgat 60-80 3 bij 3;
 - Bemesten en onderwerken;
 - Leveren en aanbrengen boom;
 - Leveren en aanbrengen boompalen, boomband en gietrand;
 - Water geven.

Beheergroep	Eenheid - Oppervlak (m2) 2023	Afschrijvingstermijn (jaren)	Hoeveelheid per jaar	Eenheidsprijs	Kosten per jaar	Totale vervangingswaarde
Adoptiegroen	12.645	10	1.265	€ 20,00	€ 25.290	€ 252.900
Gazon intensief	328.357	25	13.134	€ 3,50	€ 45.970	€ 1.149.250
Gazon intensief handmatig	3.506	25	140	€ 5,00	€ 701	€ 17.530
Gazon intensief met bloembollen	14.962	25	598	€ 14,00	€ 8.379	€ 209.468
Speelveld gras	77.452	25	3.098	€ 5,00	€ 15.490	€ 387.260
Bloemrijk maaien machinaal (bermen)	185.938	25	7.438	€ 2,25	€ 16.734	€ 418.361
Bloemrijk handmatig	29.465	25	1.179	€ 3,00	€ 3.536	€ 88.395
Heesters	34.858	25	1.394	€ 17,50	€ 24.401	€ 610.015
Halfheesters	31.748	25	1.270	€ 17,50	€ 22.224	€ 555.590
Bodembedekkende heesters	35.630	25	1.425	€ 19,00	€ 27.079	€ 676.970
Solitaire heesters (st)	500	25	20	€ 30,00	€ 600	€ 15.000
Haag	14.761	25	590	€ 20,00	€ 11.809	€ 295.220
Vaste planten	13.098	25	524	€ 22,50	€ 11.788	€ 294.705
Rozen	484	25	19	€ 19,00	€ 368	€ 9.196
Grastegel	1.337	25	53	€ 42,50	€ 2.273	€ 56.822

Beheergroep	Eenheid - Oppervlak (m2) 2023	Afschrijvingstermijn (jaren)	Hoeveelheid per jaar	Eenheidsprijs	Kosten per jaar	Totale vervangingswaarde
Halfverharding	19.239	25	770	€ 14,00	€ 10.774	€ 269.346
Bosplantsoen cultureel	65.474	40	1.637	€ 13,50	€ 22.097	€ 883.899
Bosplantsoen natuurlijk	73.646	40	1.841	€ 12,00	€ 22.094	€ 883.752
Hakhout	61.233	40	1.531	€ 9,00	€ 13.777	€ 551.097
Parkbos	17.248	80	216	€ 35,00	€ 7.546	€ 603.680
Bomen (st)	11.933	80	149	€ 1.050,00	€ 156.621	€ 12.529.650
Banken (st)	395	15	26	€ 750,00	€ 19.750	€ 296.250
Hekwerken (m1)	P.M.	15			€ 15.000	€ 225.000
Aanwijspalen hondenvoorziening, informatiepanelen, borden (niet verkeersborden) (st)	P.M.			€ 7.500,00	€ 7.500	
Totaal	1.045.842		Subtotaal		€ 491.800	€ 21.279.355
			VAT-kosten (20%)		€ 98.360	€ 4.255.871
			Totaal		€ 590.161	€ 25.535.226
			Afgerond		€ 590.000	€ 25.535.000

7.2.1 Vervangingskosten in relatie tot begroting 2023

Om inzicht te krijgen in de financiële situatie is er vergelijking gemaakt tussen de begroting 2023 en de berekening van de vervangingskosten. In het onderstaande schema is te zien dat er een totaal tekort is op de begroting 2023 van € 100.000 bij vervanging op de afschrijvingstermijnen genoemd in hoofdstuk 7.2.

Begroting 2023	Budget	Opmerkingen
Groen groot onderhoud	€ 489.839	Vervangingskosten groen
Eindtotaal	€ 489.839	
Analyse vervangingskosten		
	<i>Vervangingskosten 2023</i>	
<i>Vervangingskosten</i>	€ 491.801	
<i>VAT kosten vervangingskosten (20%)</i>	€ 98.360	
Totaal	€ 590.160	€ 100.321
Afgerond	€ 590.000	€ 100.000

7.2.2 NEN conditiemeting

Gemeente Voorschoten heeft in 2021 een NEN conditiemeting laten uitvoeren door een ingenieursbureau. De norm NEN 2767-4 is een methodiek om de conditie van bijvoorbeeld groen, op een objectieve en eenduidige manier te bepalen, om inzicht te krijgen in de kwaliteit van het groen. Binnen de norm worden geen uitspraken gedaan over eventuele maatregelen, gemeente heeft de inspecteur gevraagd deze wel direct te bepalen, tijdens het opnemen van de conditiescore.

De resultaten in grote lijnen zijn als volgt: de conditie van het gras is prima (96% van het grasareaal haalt de maximale score). Bij de beplanting heeft 85% de maximale score, de overige 15% is op te delen in nog te herstellen (11%) en nauwelijks/niet meer te herstellen (4%). Met deze scores voldoet de gemeente Voorschoten ruimschoots aan kwaliteit C.

Deze conditiemeting is gebruikt als momentopname om te zien hoe de gemeente er op dat moment voor stond. Deze meting is niet leidend voor het maken van de begroting voor het groot onderhoud en de vervanging van het groen.

Conditie score	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekend	De beplanting of gras vertoont optimale soort-specifieke ontwikkeling.
2	Goed	De beplanting of gras vertoont de gewenste soort-specifieke groei, o.a. zichtbaar aan de geslotenheid van de vegetatie.
3	Redelijk	De beplanting of gras vertoont verminderde groei, o.a. zichtbaar aan enigszins verminderde groei. Functievervulling incidenteel niet in gevaar.
4	Matig	De beplanting of gras vertoont sterk verminderde groei, o.a. zichtbaar aan , afsterving of matige groei. Functievervulling incidenteel in gevaar
5	Slecht	De beplanting of gras vertoont zeer slechte groei. Duidelijke signalen van algehele aftakeling, o.a. zichtbaar aan sterfte. Functievervulling is in gevaar.
6	Zeer slecht	De beplanting of gras is op sterven na dood. Functievervulling is in gevaar.

Tabel 1: NEN Conditie score

8. Groen en bomen in de toekomst (2023-2026)

Om het groen de komende jaren te kunnen onderhouden en te vervangen op het gewenste niveau, zal de begroting en de aanpak op een aantal punten aangepast moeten worden. In dit hoofdstuk wordt een voorstel gedaan voor deze aanpassingen.

8.1 Onderhoud

In hoofdstuk 6 is inzichtelijk gemaakt dat er een tekort is aan onderhoudsbudget om te voldoen aan beeldkwaliteitsniveau C. Om te kunnen voldoen aan de vastgestelde beeldkwaliteit is ophoging van het jaarlijkse onderhoudsbudget met € 473.000 noodzakelijk. Zie onderstaande tabel ter verduidelijking.

Onderhoudskosten bij beeldkwaliteit C

Begroting 2023	Budget	Opmerkingen
Beheerkosten groen	€ 53.904	Beheerkosten groen
Groen groot onderhoud		n.v.t. komt terug bij vervangingskosten
Groen klein onderhoud	€ 432.384	Werken derden en inhuur materieel
Salariskosten gemeentelijke buitendienst	€ 770.334	
Eindtotaal	€ 1.256.622	
Analyse onderhoudskosten		
	<i>Onderhoudskosten beeldkwaliteit C</i>	
<i>Salariskosten gemeentelijke buitendienst</i>	€ 770.334	
<i>Werken derden (groenaannemer)</i>	€ 958.935	
Totaal	€ 1.729.269	€ 472.647
Afgerond	€ 1.729.000	€ 473.000

Vooralnog is er voor gekozen om het extra benodigde budget uit te besteden aan de groenaannemers. Waardoor uitbreiding van de gemeentelijke dienst niet noodzakelijk is.

Bij het onderhoud aan het groen worden verschillende werkzaamheden al uitgevoerd door groenaannemers en daarom is er voor gekozen deze werkzaamheden uit te breiden zoals bijvoorbeeld:

- Het snoeien van de bomen;
- Het machinaal knippen van hagen;
- Onderhoud aan de halfverhardingen.

8.2 Vervanging

Voor de vervanging is een tekort van € 100.000 op jaarbasis. Dit zit in de VAT kosten van de vervangingen. Indien het tekort aan VAT kosten opgelost wordt in de begroting dan ziet dat er als volgt uit:

Vervangingsbegroting	
	<i>Begroting 2023 t/m 2026</i>
Vervangingskosten	€ 491.800
VAT kosten vervangingskosten (20%)	€ 98.360
Subtotaal	€ 590.160
Afgerond	€ 590.000

8.3 Onderhoud- vervangingskosten in projecten

Gezien de huidige ontwikkelingen omtrent het woningtekort en het meer realiseren van groen voor klimaat en duurzaamheid, is het voorstel om per project de onderhoud- en vervangingskosten in beeld te brengen en aan te vragen.. Op deze manier blijven de onderhoudskosten op peil en kunnen er keuzes gemaakt worden door het bestuur voorafgaand aan een project. Het uitrekenen van de onderhoudskosten en de vervangingskosten wordt op dezelfde manier gedaan als bij het bestaand areaal.

8.4 Ecologie, duurzaamheid en klimaat

Er zijn een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die veel invloed hebben op het beheer van het groen. Door de opwarming van de aarde komen er steeds meer ziektes en plagen in het groen. Door meer biodiversiteit binnen het groen hebben deze ziektes en plagen minder impact. Er ontstaat een meer natuurlijk evenwicht en de plagen hebben meer natuurlijke vijanden.

Bij het beheren en onderhouden van het groen komen veel afvalstoffen vrij (snippers, snoeihout, maaisel). Deze afvalstoffen kunnen weer als een grondstof teruggeleverd worden bij het juist verwerken van deze afvalstoffen. Op deze manier ontstaat er meer circulariteit met afvalstoffen en bouwstoffen. De gemeente Voorschoten zet stappen om deze circulariteit te bevorderen.

Onderhoud

- Het uitvoeren van onderhoudsmaatregelen op momenten dat het voor de natuur het minste impact heeft;
- Het laten liggen van bladafval waar het een meerwaarde heeft voor de natuur en geen onveilige situatie creëert;
- Het maken van takkenrillen in plantvakken met een grote omvang;
- Het maaibeheer van de bermen aanpassen op de natuurontwikkeling door niet of maar 1x per jaar te maaien;
- Gazon omvormen naar bloemrijk gras waar het geen invloed heeft op de bewoners of spelende kinderen;
- De groenstroken en bermen worden ecologische beheert volgens de richtlijnen uit KleurKeur van de Vlinderstichting en GroenKeur. Binnen deze richtlijnen wordt er met veel aandacht voor biodiversiteit het onderhoud uitgevoerd. Deze richtlijnen zijn onderdeel van het contract van de werkzaamheden die zijn aanbesteed en de werkzaamheden die uitgevoerd worden door de eigen buitendienst;
- De gemeente is lid van het bijenlandschap. Ze leggen waar mogelijk bijvriendelijke beplanting of gras aan om het leefklimaat van de bij te versterken.

Vervanging

- Bij het vervangen of nieuw aan te planten van bomen wordt er groeiplaatsverbetering toegepast en worden er diverse soorten bomen door elkaar geplant. Op deze manier is het bomenbestand minder gevoelig voor ziektes en plagen;
- Bij het vervangen of nieuw aan te planten van plantsoenen wordt er meer variëteit aan plantsoorten geplant en soorten die een hogere ecologische waarden hebben dan de huidige plantsoorten;
- Er worden op verschillende locaties bijenlinten aangelegd.

